

Pola Wert

Katedra Teorii Literatura Uniwersytetu Łódzkiego

Biuletyn Polonistyczny 10/28, 83-94

1967

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez **Muzeum Historii Polski** w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

- Danuta Knysz-Rudzka - Tradycje naturalistyczne w powieści XX-lecia międzywojennego i typy ich funkcji. Promotor: prof. J.Kulczycka-Saloni
- Elżbieta Feliksiak - "Promethidion" Norwida na tle prądów estetycznych epoki. Promotor: prof. J.Z. Jakubowski.

G. Setna rocznica urodzin Ignacego Chrzanowskiego

Dnia 12 grudnia 1966 r. Towarzystwo Literackie im. A. Mickiewicza zorganizowało w naszej Katedrze uroczyste zebranie z okazji setnej rocznicy urodzin profesora Ignacego Chrzanowskiego. Na zebraniu tym przemawiali: prof. J. Krzyżanowski, prof. J. Nowak-Dłużewski, prof. Z. Szmydtowa i doc. F. Bielak.

Opracował
doc.dr Roman Taborski

5. KATEDRA TEORII LITERATURY UNIwersYTETU ŁÓDZKIEGO

/zob. BP, z.25, s.85-94/

A. Zmiany personalne w Katedrze

Do pracy przystąpili: jako st.asystent - mgr Andrzej Starzycki, jako asystent - mgr Sławomir Świontek /stażysta w r.akad. 1965/66/, jako asystent /na miejsce mgr Ewy Siemińskiej - st.asystenta Zakładu Wiedzy o Filmie/ - mgr Janusz Rek oraz jako stażysta - mgr Grzegorz Gazda.

B. Indywidualne prace naukowe

Prof. Stefania S k w a r c z y ń s k a

Cpublikowane:

1. Teoria badań literackich za granicą. T.I, cz.II /Wydawnictwo Literackie, 1966/

2. W kręgu wielkich romantyków polskich, 1966
3. Z polskich autografów w świetnym albumie Felicji Modjeskiej /"Życie i Myśl" 1966, nr 6/
4. "Wawrzyny i cyprysy..." /recenzja/. /"Odgłosy" 1966, nr 17/
5. R.Etiemble, L'Imposture du vers libre /przekład i streszczenie/. /W: "Zagadnienia Rodzajów Literackich" IX, z.2/
6. Formacja katolicka 1945 - formacja katolicka 1965 /"Kierunki" 1966, nr 5/

Złożone do druku:

7. Teoria badań literackich za granicą. T.II, cz.I
8. "Kraje zamętu i nocy" w "Odzie do młodości" /Księga kuczci prof. K.Górskiego/
9. "Treny" Kochanowskiego a cykl funeralny Ronsarda "Sur la mort de Marie" /Studia staropolskie i oświeceniowe/
10. "Un cas particulier d'orchestration générique de l'oeuvre littéraire /Księga ku czci prof. R.Jakobsona/
11. Rzut oka na rozwój teorii badań literackich. /Od tzw.przełomu w badaniach humanistycznych do drugiej wojny światowej/. /Rozprawa wstępna do tomu: Teoria badań literackich za granicą. T.II, cz.I/
12. Przekład na język polski - z uzupełnieniami - własnej rozprawy "Un problème fondamental néconnu de la génologie" /do tomu pod red. H.Markiewicza, Ossolineum/
13. István Söter, "Aspects et parallelismes de la littérature hongroise" /recenzja/. /"Zagadnienia Rodzajów Literackich" X, z.1/
14. B.Korzeniewski, "Spory o teatr" /recenzja/./"Pamiętnik Teatralny"/
15. Dwa głosy w dyskusji na Sesji Teatrolologicznej 16-18 XI 1965 /"Pamiętnik Teatralny"/
16. Przekład streszczenia rozprawy François Jost, "Problèmes de la structure narrative: De la >Nouvelle Hélcise< à >Werther<" /"Zagadnienia Rodzajów Literackich" X, z.1/
17. Rozwój perspektywiczny teorii literatury /ala Wydziału I PAN/

W przygotowaniu:

18. Komparatystyka i teoria literatury /zbiór studiów/
19. Dramat teatralny /monografia/
20. Les limites de l'assimilation entre la littérature écrite et la littérature orale /imposées par différence foncière de leur nature/ - /referat na Kongres SAILC w Belgradzie/
21. Z problematyki odbicia obcych zwrotów językowych w polskiej literaturze /referat na VI Międzynarodowy Kongres Sławistów w Pradze/
22. Zagadnienie kryteriów oceny krytyki teatralnej
23. Niektóre problemy adaptacji dramaturgicznej.

Doc. Bolesław W. L e w i c k i

Opublikowane:

1. Formuła estetycznej struktury filmu /"Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Łódzkiego". S.I, 1966, z.43/
2. "Kwartalnik Filmowy" /recenzja/. /"Kino" 1966, nr 3/
3. Miara twórczości Karola Marczaka /"Kino" 1966, nr 11/
4. Wypowiedź o teatrze operowym w Łodzi /"Odgłosy" 1966, nr 29/

Złożone do druku:

5. Zagadnienia semiotyczne w filmie /wprowadzenie do zbioru studiów/. /"Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Łódzkiego"/
6. Scenariusz filmowy jako program struktury filmowej/"Sprawozdania z Czynności i Posiedzeń Naukowych Łódzkiego Towarzystwa Naukowego"/
7. Sienkiewicz na ekranach kinoteatrów /referat na sesji sienkiewiczowskiej IBL PAN/
8. Penetracje i propozycje filmoznawcze /"Kino"/
9. Poglądy na historię filmu /dla Ministerstwa Kultury i Sztuki/
10. Film jako podręcznik historii /"Odgłosy"/
11. Bibliografia filmu polskiego /dla Uniwersytetu w Chicago/

W przygotowaniu:

12. Ludzie - dzieła - tematy
13. Formuła i badanie struktury
14. Dwie prace związane z historią Szkoły Filmowej w Łodzi.

Dr Stanisław K a s z y ń s k i

Opublikowane:

1. Epilog do "Tragedii Eumenesa" Tadeusza Rittnera /"Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Łódzkiego". S.I,1966, z.43/
2. Polnisch-Österreichische Theaterbeziehungen /"Maske und Koturn" 1966, z.2/3/
3. Dance-macabre na sposób polski /recenzja "Tanga" S.Mrożka/. /"Odgłosy" 1966, nr 2/
4. "Nasza" Pani Profesor /artykuł związany z jubileuszem prof. dr S.Skwarczyńskiej/. /"Odgłosy" 1966, nr 3/
5. "Świecie, ty krętoszu stary" /recenzja "Dożywocia" A.Fredry/. /"Odgłosy" 1966, nr 4/
6. O społecznikach z Warty... /"Odgłosy" 1966, nr 5/
7. Z wiedeńskiego notatnika /"Odgłosy" 1966, nr 5/
8. Dwa wieczory na pięterku /"Odgłosy" 1966, nr 5/
9. Kolumbowie - rocznik dojrzały /recenzja "Kolumbów" R.Bratnego/. /"Odgłosy" 1966, nr 17/
10. Na marginesie "Maskarady" /recenzja/. /"Odgłosy" 1966, nr 18/
11. W teatrze nad Prosną /sprawozdanie z VI Kaliskich Spotkań Teatralnych/. /"Odgłosy" 1966, nr 21/
12. Tako rzecze klasyk... /recenzja "Lekcji" i "Szaleństwa we dwoje" Ionesco/. /"Odgłosy" 1966, nr 23/
13. Nowy piękny świat musicalu /recenzja "My fair Lady"/. /"Odgłosy" 1966, nr 24/
14. Dwa razy o miłości /recenzja "Jeszcze raz o miłości" i "Panny młodej" Plauta/. /"Odgłosy" 1966, nr 28/
15. Strindberg, wielki Strindberg! /recenzja "Ojca"/. /"Odgłosy" 1966, nr 29/
16. O teatr letni dla Łodzi /"Odgłosy" 1966, nr 39/
17. W przecięciu milczenia, gestu i słowa /recenzja: "Kowal, pieniądze i gwiazdy" J.Szaniawskiego/. /"Odgłosy" 1966, nr 45/
18. "Mocne uderzenie" albo o dzieciach naszego czasu /recenzja/. /"Odgłosy" 1966, nr 47/
19. Na marginesie "Dramatów" T.Rittnera /recenzja wydania/. /"Odgłosy" 1966, nr 47/
20. Teatry łódzkie na cenzurowanym /"Odgłosy" 1966, nr 49/

21. Między swojszczyzną a obczyzną /recenzja książek J.Koprowskiego/. /"Osnowa"/

Złożone do druku:

22. Teatr Łódzki w latach 1945-1962 /rozprawa habilitacyjna/.
/Wydawnictwo Łódzkie/
23. Z korespondencji T.Rittnera /listy do K.Glossy'go i
A.Wildgansa/. /"Pamiętnik Teatralny"/
24. Z dziejów polsko-austriackich stosunków teatralnych/"Ży-
cie i Myśl"/
25. Bibliographie der polnische Theaterbücher aus d. Jahre
1965 /"Maske und Koturn"/

W przygotowaniu:

26. Materiały do dziejów sceny kaliskiej
27. Szkic o Ludwiku Holbergu, dramaturgii duńskim
28. Materiały do teatru stanisławowskiego.

Dr Jerzy R o z e n t a l

Opublikowane:

1. Kształtowanie stylu wypowiedzi w dramatach St.Wyspiańskiego według wzorów obcych /"Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Łódzkiego". S.I, 1966, z.43/

W przygotowaniu:

2. Cechy stylistyczne prozy J.Kadena Bandrowskiego a prozy Z.Nałkowskiej
3. Zjawisko składniowe a kompozycja powieści M.Butora "Odmiany czasu".

Dr Teresa C i e ś l i k o w s k a

Opublikowane:

1. Pisarstwo Teodora Parnickiego /PAX, 1966/
2. Kilka problemów współczesnej powieści /"Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Łódzkiego". S.I, 1966, z.43/
3. Powstanie i rozwój Katedry Teorii Literatury Uniwersytetu Łódzkiego /"Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Łódzkiego". S.I, 1966, z.43/
4. Wariant portretu Narcyza /recenzja książki W. Jażdżyńskiego "Polonez świętokrzyski"/. /"Osnowa" 1966/

5. /pod pseud. Felicja Leali/ Summa genologiae /recenzja książki S.Skwarczyńskiej "Wstęp do nauki o literaturze", t.III/. /"Kierunki" 1966/
6. Warsztat współczesnej prozy narracyjnej. /Z zagadnień reprezentatywnych/. /"Sprawozdania z Czynności i Posiedzeń Naukowych Łódzkiego Towarzystwa Naukowego" 1966, z.11/

Złożone do druku:

7. Warsztat współczesnej prozy narracyjnej /rozprawa habilitacyjna/. /Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego/
8. Niektóre funkcje kompozycyjne monologu wewnętrznego we współczesnej prozie narracyjnej. /W: W kręgu zagadnień teorii powieści. Z Dziejów Form Artystycznych w Literaturze Polskiej IBL. Ossolineum/
9. Ze studiów nad prozą współczesną /zbiór rozpraw/. /PIW/
W przygotowaniu:
10. Studia z zakresu komparatystyki.

Dr Pola Wert

Opublikowane:

1. Z zagadnień tworzywa słownego i jego form podawczych w widowisku telewizyjnym /"Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Łódzkiego". S.I, 1966, z.43/
2. "Kompleksy antynaukowe" i nieporozumienia /"Przegląd Humanistyczny" 1966, nr 1/
3. Jubileusz w małym okienku /Panorama "Dziennika Łódzkiego" 1966, nr 175/
4. 10 lat łódzkiej telewizji /"Odgłosy" 1966, nr 36/

Złożone do druku:

5. Podstawowe pojęcia teoretycznoliterackie w teorii filmu fabularnego. /W: W kręgu zagadnień teorii powieści. Z Dziejów Form Artystycznych w Literaturze Polskiej IBL. Ossolineum/
6. Wstęp do badania dzieła filmowego pod redakcją A.Jackiewicz /recenzja/. /"Zeszyty Prasoznawcze"/
7. K.Żygulski, "Socjologia filmu" /recenzja/. /"Zeszyty Prasoznawcze"/

8. Paul Klee, "Das Bildnerische Denken" /przekład z języka niemieckiego jednego rozdziału do tomu: "Teoria kompozycji przestrzennej"/. /Agencja Wydawnicza Ruch/

W przygotowaniu:

9. Telewizja Łódzka /1956-1966/. /Wydawnictwo Łódzkie/
10. Funkcja wychowawczo-estetyczna telewizji /książka dla nauczycieli/. /PZWS/
11. Charakter rodzajowy fabularnego widowiska telewizyjnego /rozprawa doktorska, poszerzona i uzupełniona/. /Ossolineum/
12. Polski film telewizyjny /monografia/.

Mgr Henryk P u s t k o w s k i

Opublikowane:

1. Jeszcze o "gramatyce poezji". /W: Wiersz i poezja. 1966/
2. Lingwistyczna interpretacja niektórych wierszy M. Białoszewskiego /"Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Łódzkiego". S.I, 1966, z.43/
3. Szkatułka poetycka /recenzja/. /"Osnowa" 1966/
4. M. Piechal, "Miasto nadziei" /recenzja/. /"Osnowa" 1966/

Złożone do druku:

5. Dramatyczna funkcja dialogu we współczesnej poezji polskiej /Księga referatów V Konferencji Teoretycznoliterackiej/

W przygotowaniu:

6. Struktura metaforyki najmłodszej poezji polskiej/rozprawa doktorska/.

Mgr Ewa S i e m i ń s k a /pracownik Katedry do 30 IX 1966;
obecnie stypendystka Katedry/

Opublikowane:

1. Karola Irzykowskiego "Element kinowy u Słowackiego"/"Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Łódzkiego". S.I, 1966, z.43/
2. Connotation and denotation in Work of Film Art /referat na międzynarodowej konferencji semiotycznej w Kazimierzu, wrzesień 1966/

Złożone do druku:

3. Konotacja i denotacja w dziele filmowym /"Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Łódzkiego"/

W przygotowaniu:

4. Elementarne kategorie semantyki filmowej /rozprawa doktorska/.

Mgr Sławomir Ś w i o n t e k

Opublikowane:

1. O satyrze i satyrykach łódzkich /"Osnowa" 1966/
2. Teoria badań literackich za granicą/recenzja książki "Teoria badań literackich za granicą. Antologia". Opr.S.Skwarczyńska, t.I, cz.I. 1965/. /"Odgłosy" 1966, nr 7/
3. Dwuznaczność sumienia narratora /recenzja książki Z.Nie-nackiego "Sumienie"/. /"Odgłosy" 1966, nr 9/
4. Studium cwaniactwa /recenzja sztuki J.Abramowa "Anioł na dworcu"/ /"Odgłosy" 1966, nr 12/
5. Lope de Vega w Teatrze Powszechnym /recenzja sztuki "Pies ogrodnika"/. /"Odgłosy" 1966, nr 31/
6. Théâtre universitaire de Łódź /"Théâtre en Pologne" 1966, nr 8/

Złożone do druku:

7. Paraboliczność struktury scenicznej "Pierścienia wielkiej damy" C.K.Norwida /Księga referatów V Konferencji Teoretycznoliterackiej/
8. Ironiczna postawa liryka /"Osnowa"/
9. O związkach i zależnościach tworzyw dzieła dramatycznego /"Kultura i Społeczeństwo"/

W przygotowaniu:

10. Z zagadnień dramatu i teatru modernistycznego /referat na VI Konferencję Teoretycznoliteracką/.

Mgr Andrzej S t a r z y c k i /pracownik Katedry od 1 X 1966/

Opublikowane:

1. Moralista doby bez kształtu. /Szkic o twórczości T.Róże-wicza/. /"Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Łódzkiego". S. I, 1966, z.43/

Złożone do druku:

2. Ironiczne oręże manichejczyka /recenzja książki L.Kołąkowskiego "Rozmowy z diabłem"/. /"Osnowa"/

W przygotowaniu:

3. Perspektywy poznawcze i niektóre konsekwencje metodologiczne programu integracji badań literackich /rozprawa doktorska/.

Mgr Janusz R e k /pracownik Katedry od 1 X 1966/

Złożone do druku:

1. Motyw samotności w polskiej epice literackiej i polskim filmie fabularnym lat 1956-1965 /"Sprawozdania z Czynności i Posiedzeń Naukowych Łódzkiego Towarzystwa Naukowego"/

W przygotowaniu:

2. Z zagadnień nośności informacyjnej dzieła filmowego.

Mgr Grzegorz G a z d a

Złożone do druku:

1. Polski film poetycki. /Wybrane zagadnienia./"Sprawozdania z Czynności i Posiedzeń Naukowych Łódzkiego Towarzystwa Naukowego"/

W przygotowaniu:

2. Futuryzm polski /Anatol Stern/.

Pracownicy Katedry prowadzili i prowadzą ponadto szereg prac redakcyjnych.

C. Rozwój działalności dydaktycznej Katedry
Teorii Literatury

Realizując coraz szersze kierowane pod jej adresem zapotrzebowania innych wydziałów i kierunków nauczania Uniwersytetu Łódzkiego, Katedra prowadzi zajęcia dydaktyczne z teorii literatury, teatrologii i filmoznawstwa również dla anglistów, germanistów, a także na Wydziale Ekonomiczno-Socjologicznym /kierunek: socjologia kultury/ oraz na Międzynarodowym Studium Kulturalno-Oświatowym Uniwersytetu Łódzkiego.

D. Przewody habilitacyjne

W dniu 14 X 1966 r. odbyło się kolokwium habilitacyjne dra Stanisława Kaszyńskiego na podstawie pracy: "Teatr łódzki w latach 1945-1962" /rozprawa w druku, Wydawnictwo Łódzkie/. Recenzenci: prof. S.Skwarczyńska /UŁ/, prof. I.Sławińska /KUL/, prof. T.Sivert /UW/.

W dniu 16 XII 1966 r. otwarto przewód habilitacyjny dr Teresie Cieślakowskiej na podstawie rozprawy: "Warsztat współczesnej prozy narracyjnej", powołując recenzentów w osobach: prof. S.Skwarczyńskiej /UŁ/, prof. H.Markiewicza /UJ/, prof. J.Trzynadłowski /UWr./.

E. Przewody doktorskie

a/ Ukończone:

1. Anna Frydrychs - Problematyka roman-fleuve /powieści-rzeki/. Promotor: prof.S.Skwarczyńska
2. Zdzisław Jastrzębski - Twórczość okupacyjna jako kontynuacja i rozwinięcie tradycji literackiej międzywojennej. Promotor: prof. S.Skwarczyńska

b/ Na ukończeniu:

3. Zygmunt Grosbart - Przekłady poezji A.Mickiewicza na język rosyjski. Promotor: prof.S.Fiszman
4. Maria Bystrzycka - Eisensteinowska koncepcja filmowej teorii syntezy nauki i sztuki. Promotor: doc. B.W.Lewicki

c/ Otwarte w r. 1966:

1. Maria Józefacka - Ewolucja komedii polskiej w latach 1864-1914 /przemiany konwencji/. Promotor: prof. S.Skwarczyńska
2. Stefan Kruk - Adam Grzymała-Siedlecki - człowiek teatru. Promotor: prof. S.Skwarczyńska
3. Kazimierz Lewkowski - Teatr Miejski w Łodzi w okresie międzywojennym. Promotor: prof. S. Skwarczyńska

4. Teresa Pyzik - Rozwój pojęcia tragedii w angielskiej i amerykańskiej teorii dramatu po drugiej wojnie światowej. Promotor: prof. S.Skwarczyńska
5. Eleonora Udalska - Antoni Sygietyński - recenzent teatralny i teoretyk teatru. Promotor: prof. S.Skwarczyńska

W sumie w Katedrze Teorii Literatury zakończono w r. 1966 dwa przewody doktorskie, dwa są na ukończeniu, w toku jest czternaście.

F.Ukończone prace magisterskie

- a/ Zakład Teorii Literatury /pod kier. prof.S.Skwarczyńskiej/
  1. Danuta Damska - Dramaturgia radiowa S.Grochowiaka
  2. Lucyna Gaponow - Adolf Rudnicki w świetle krytyki
  3. Halina Janowska-Żurek - Opowiadania M.Dąbrowskiej po drugiej wojnie światowej
  4. Janina Mikołajczyk - Teorie dramatyczne T.Peipera
  5. Bożena Orłowska - Struktura "Spiżowej bramy" T.Brezy
  6. Krystyna Szafranowska - Grupa "Czartak"
- b/ Zakład Wiedzy o Filmie /pod kier. doc. B.W.Lewickiego/
  1. Zbigniew Batko - Struktura nowelistyczna w filmie "Spotkania" S.Lenartowicza
  2. Jolanta Bartczak-Czekalska - Struktura postaci bohaterów w filmach T.Konwickiego
  3. Gerard Fruziński - Polska rzeczywistość międzywojenna w świetle filmów powojennych
  4. Grzegorz Gazda - Polski film poetycki lat ostatnich /wybrane zagadnienia/
  5. Ludwika Gabszewicz - Problematyka tzw. trudnej młodzieży w literaturze i filmie ostatniego dwudziestolecia
  6. Elżbieta Głuszek - Sprawy filmowe na łamach "Dialogu"
  7. Kazimiera Grudzińska - Wybrane zagadnienia gatunkowe w "Popiele i diamencie" - powieści i filmie

8. Bożena Krzemińska - "Dawność" w polskim filmie współczesnym
9. Krystyna Lipko - "Zezowate szczęście" jako pamflet polityczny
10. Jadwiga Mitera - "Rękopis. znaleziony w Saragossie"
- przemiany tematyczne i strukturalne
11. Helena Ochocka - Wątki miłosne we współczesnej literaturze i filmie polskim
12. Halina Pogorzelska - Plebejskość i elitaryzm filmu polskiego
13. Janusz Rek - Motyw samotności w polskiej epice literackiej i w polskim filmie fabularnym lat 1956-65
14. Andrzej Skoczek - Kornel Makuszyński na ekranie
15. Bronisława Stolarska - Zagadnienia filmowe na łamach "Przeglądu Kulturalnego"
16. Barbara Kamionka - Struktura postaci literackich i filmowych w "Popiele i diamentcie"
17. Zdzisława Kupczak - Zagadnienie obrazowości poetyckiej w obu wersjach "Popiołu i diamentu"
18. Jerzy Podlaski - Problematyka oddziaływania filmu na środowisko młodzieży
/st.zaoczne/
19. Jadwiga Turowicz - Tło historyczne "Popiołu i diamentu" - powieści i filmu
20. Barbara Nowacka - Granice literatury a teatru i filmu w "Pierwszym dniu wolności" L.Kruczkowskiego
/st.zaoczne/
21. Teresa Kaźmierczak - Problematyka wiejska w polskich filmach fabularnych.
/st.zaoczne/

W specjalizacjach prowadzonych w ramach Katedry w roku akad. 1965/66 magisterium uzyskało 27 osób, w tym 3 studiujące zaocznie.

Opracowała
dr Pola Wert